

ingediend op **1544** (2022-2023) – Nr. 3
17 februari 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Tom Ongena en Imade Annouri

over het ontwerp van decreet

over de doelgroepvermindering voor personen
zonder recente, duurzame werkervaring

Documenten in het dossier:

1544 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;

Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;

Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;

Meyrem Almaci, Imade Annouri;

Thijs Verbeurgt.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;

Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;

Stijn De Roo, Loes Vandromme;

Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;

Johan Danen, Björn Rzoska;

Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Context en doelstelling	4
1.2. Doelgroepverminderingen	4
1.3. Inhoud.....	5
1.4. Gefaseerde aanpak.....	6
1.5. Flankerend beleid jobcoaching	7
2. Algemene bespreking	7
2.1. Tussenkomen van de leden	7
2.2. Antwoorden van de minister	10
2.3. Replieken	11
3. Artikelsgewijze bespreking	12
4. Eindstemming.....	14
Gebruikte afkortingen	15
Tekst aangenomen door de commissie.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie behandelde op 9 februari 2023 het ontwerp van decreet over de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

De door minister Jo Brouns getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting

1.1. Context en doelstelling

Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

De minister stelt dat het een belangrijk ontwerp van decreet is waarmee een engagement uit het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 wordt gerealiseerd. Daarin was het voornemen opgenomen om via doelgroepverminderingen personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt te activeren.

Na een omweg via het VESOC-akkoord 'Alle hens aan dek' is de Vlaamse Regering met de sociale partners tot een nieuw akkoord gekomen over de vormgeving van een nieuwe doelgroepvermindering. In het VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' van 2 juli 2022 staat dat er een doelgroepvermindering moet komen voor alle potentiële werknemers die minstens twee jaar niet actief waren op de arbeidsmarkt.

De centrale doelstelling in het werkgelegenheidsbeleid is het halen van een werkzaamheidsgraad van 80 procent. De minister toont een slide met een afbeelding die weergeeft hoe de arbeidsmarkt er vandaag uitziet. De voorstelling gaat echter voorbij aan de drempels die personen en werkgevers ervaren. Er is een grote groep van niet-beroepsactieven en op die groep wordt nu de focus gelegd voor een structurele versterking van de arbeidsmarkt. De doelgroepvermindering is een element in het ondersteunen van de aanwerving van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en niet-beroepsactieve personen.

1.2. Doelgroepverminderingen

Doelgroepenbeleid

De aanwerving stimuleren van bepaalde doelgroepen via een vermindering van de werkgeversbijdrage is niet nieuw. Doelgroepverminderingen maken deel uit van het doelgroepenbeleid dat met de zesde staatshervorming aan Vlaanderen werd overgedragen. De bedoeling van de financiële incentive aan werkgevers is om het aantrekkelijker te maken om groepen van personen die het moeilijker hebben op de arbeidsmarkt aan te werven. De groepen worden in Vlaanderen bepaald aan de hand van een lagere werkzaamheidsgraad, hogere werkloosheidscijfers of moeilijkere uitstroom naar werk.

Met het doelgroepenbeleid van vandaag kiest de Vlaamse Regering voor doelgroepverminderingen voor laaggeschoolde jongeren en oudere werknemers. Daarnaast bestaat er ook nog de Vlaamse ondersteuningspremie, een loonpremie voor personen met een arbeidshandicap.

Sinds 2019 is er ook de aanwervingsincentive voor langdurige werkzoekenden waarbij Vlaamse werkgevers een premie kunnen krijgen bij drie en bij twaalf maanden tewerkstelling van de werknemer. Deze incentive wordt nu dus omgevormd tot een nieuwe doelgroepvermindering.

Nieuwe doelgroepvermindering

Waarom wordt er gekozen voor een nieuwe doelgroepvermindering? De minister stelt dat uit evaluatieonderzoek en het advies van de arbeidsmarktexperten blijkt dat het gericht inzetten van financiële incentives nuttig kan zijn. Gericht inzetten wil zeggen:

- beperken in de tijd;
- beperken qua doelgroep;
- de focus leggen op de lagere lonen.

Het is verder belangrijk dat er een aantal voorwaarden aan worden verbonden.

De sociale partners van de SERV wijzen er in hun advies op dat het tijdens de rekrutering en selectie al duidelijk moet zijn dat een persoon tot de doelgroep behoort. Werkgevers mogen het aanvragen van de doelgroepvermindering niet als een last ervaren. De kosten en baten moeten in verhouding zijn.

De AWI-premie was, onder andere door de omslachtige procedure en de vele voorwaarden, geen succesvolle incentive. De doelgroep wordt nu behouden maar de manier waarop de maatregelen worden toegekend, wijzigt. De procedure wordt vereenvoudigd door ze in te bedden in de verplichte kwartaalaangifte bij de RSZ. Bovendien zullen alle werkgevers, ook uitzendkantoren, in aanmerking komen en zal elke periode van tewerkstelling van een persoon uit de doelgroep worden gevaloriseerd. De doelgroepkorting wordt toegekend op kwartaalbasis.

Personen zonder recente, duurzame werkervaring

Waarom viel de keuze op personen zonder recente, duurzame werkervaring? Uit een analyse van VDAB bleek dat de tijd dat iemand werkzoekend is de belangrijkste voorspellende factor is bij het vinden van een job. Langdurige werkloosheid hangt nauw samen met andere kenmerken die het vinden van een job bemoeilijken, maar is op zich ook al een drempel voor het vinden van een job. Bij de groep die minder dan een jaar werkzoekend is, bedraagt de uitstroom naar werk nog 16,2 procent. Bij de groep die langer dan twee jaar werkzoekend is, is dit nog amper 3,3 procent. Met het verstrijken van de maanden daalt dus duidelijk de kans op uitstroom naar werk. Ook uit onderzoek van de UGent blijkt dat werkgevers werkzoekenden die gaten in hun cv vertonen minder snel uitnodigen. Dynam-onderzoek toonde dan weer aan dat personen die al aan het werk zijn het meest worden aangeworven.

Er is nog veel potentieel bij de groep van niet-beroepsactieven. Een analyse van de mobiliteit tussen de statuten leert dat de meerderheid van de niet-beroepsactieve personen (85 procent) een jaar later nog steeds niet-beroepsactief is.

1.3. Inhoud

Alle doelgroepverminderingen – de Vlaamse, federale en die van de andere gewesten – zijn opgenomen in de programmawet van 24 december 2002 (I). Die wet biedt dus een overzicht van de verschillende verminderingen. Het voorliggende ontwerp van decreet voegt daar een nieuwe onderafdeling 17. Personen zonder recente, duurzame werkervaring aan toe.

Het ontwerp van decreet heft de aanwervingsincentive op vanaf de datum van inwerkingtreding van de nieuwe doelgroepvermindering. De doelgroep van de aanwervingsincentive wordt volledig opgenomen in de doelgroep van personen zonder recente, duurzame werkervaring. De decretale basis is bewust ruim gehouden: het gaat om personen die de dag voor indienstneming bij VDAB zijn ingeschreven als niet-werkende werkzoekende en die VDAB identificeert als behorend tot de doelgroep.

VDAB bezorgt de gegevens aan de RSZ, die de doelgroepvermindering toekent en daarbij controleert dat het om een tewerkstelling in het Vlaamse Gewest gaat en dat het refertekwartaalloon niet hoger is dan een grens die de Vlaamse Regering bepaalt.

De Vlaamse Regering bepaalt het forfaitaire bedrag van de doelgroepvermindering, de periode van toekenning en wat onder personen zonder recente, duurzame werkervaring wordt verstaan.

Het is belangrijk om de rol van VDAB helder te schetsen. VDAB bakent de doelgroep af en reconstrueert de loopbaanhistoriek om te achterhalen of de persoon al dan niet in aanmerking komt. De dienst doet dit voor werkzoekenden die verplicht bij VDAB zijn ingeschreven op basis van de werkloosheidsverzekering, maar ook voor andere groepen van personen. Elke niet-beroepsactieve persoon die zich bij VDAB inschrijft, wordt als een werkzoekende beschouwd. Op basis van de persoonlijke bestanden kan VDAB een historiek van hun werkervaring, of in dit geval, hun gebrek aan werkervaring en periodes van inactiviteit, reconstrueren.

VDAB is dus de authentieke bron en zal dit enkel kunnen doen voor personen die voldoende lang zijn ingeschreven. Het gaat om twee jaar inschrijving. Deze groep bevat ook segmenten van de vier prioritaire groepen uit het VESOC-engagement: leefloongerechtigden, personen met een RIZIV-uitkering, personen met een tegemoetkoming en huisvrouwen en -mannen die zich vrijwillig inschreven.

Als het mogelijk is om de historiek samen te stellen van bepaalde personen gedurende de referteperiode van twee jaar, kunnen die in aanmerking komen om in deze eerste fase van de uitvoering van de nieuwe maatregel een recht op de doelgroepvermindering te openen.

1.4. Gefaseerde aanpak

De minister streeft naar een inwerkingtreding van het ontwerp van decreet en het uitvoeringsbesluit op 1 oktober 2023.

Hij zal daarbij gefaseerd te werk gaan. De SERV verwees in zijn advies ook al naar een dergelijke aanpak. In de eerste fase wordt de AWI-premie omgezet naar een doelgroepvermindering. De doelgroep blijft dezelfde. Deze omzetting is volgens de minister geen sinecure. De databank van VDAB moet regelmatig worden gescand om na te gaan wie in aanmerking komt. Dat is een andere aanpak dan gericht een aanvraag doen voor één bepaalde persoon. Het is ook met het budget van de AWI-premie dat de nieuwe doelgroepvermindering wordt gefinancierd.

In een tweede fase wil de minister de doelgroepvermindering ook uitbreiden naar andere groepen die, zoals in het VESOC-akkoord staat, de voorbije twee jaar geen werkervaring hebben gehad. Het gaat dan om personen die nog niet voldoende lang bij VDAB zijn gekend en waarbij informatie nodig is over de periode voor hun inschrijving bij VDAB. Die informatie kan bijvoorbeeld bij het RIZIV worden gehaald. Deze oefening wordt nog in het voorjaar van 2023 opgestart. De uitbreiding zal in overleg met de sociale partners vorm krijgen. Er komt dus een concreet plan van aanpak.

De minister kan nog melden dat het uitvoeringsbesluit principieel is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De SERV heeft daarover al advies uitgebracht en de minister gaat met de opmerkingen uit het advies aan de slag.

Er zullen ook heel wat aanpassingen moeten gebeuren aan de verschillende IT-systemen, onder meer voor de koppeling van VDAB- aan RSZ-gegevens. Op basis van de regelgeving kunnen de machtigingen voor de gegevensuitwisseling tussen de instellingen worden goedgekeurd.

Er wordt een communicatie opgezet om werkgevers en sociale secretariaten op de hoogte te brengen van de nieuwe doelgroepvermindering.

1.5. Flankerend beleid jobcoaching

Minister Jo Brouns sluit af met de boodschap waarmee hij de toelichting is gestart: de drempels waarmee mensen vandaag te maken hebben, zijn groot en soms te groot. Eén maatregel op zich zal dit niet verhelpen. Daarom wordt, ook in navolging van het VESOC-akkoord, ingezet op jobcoaching. Door een jobcoach mee in te schakelen op de werkvloer, in de eerste twaalf maanden na de aanwerving, wil de Vlaamse Regering uitval maximaal vermijden. Die begeleiding is belangrijk, aldus de minister.

2. Algemene bespreking

2.1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Imade Annouri

Imade Annouri stelt vast dat een van de aanpassingen is dat een contract van onbepaalde duur geen voorwaarde meer is. Dat is begrijpelijk want de aanwervingsincentive was geen succes; er is maar weinig gebruik van gemaakt. Het lid vreest wel dat die aanpassing de doelstelling van duurzame tewerkstelling ondergraaft. Een incentive enkel voor het aanwerven kan tot gevolg hebben dat mensen na enkele maanden tewerkstelling opnieuw uitvallen, terwijl het net de bedoeling is een kwetsbare groep meer kansen te geven en ervoor te zorgen dat ze een langere periode aan de slag blijven. Hoe denkt de minister dit risico te kunnen vermijden?

De SERV vraagt naar een plan van aanpak voor identificatie van de ruimere doelgroep. *Imade Annouri* meent dat de huidige doelgroep te ruim is; het is een heterogene en moeilijk af te bakenen groep. Zal de minister ingaan op de vraag van de SERV om bij de afbakening te worden betrokken en zo snel mogelijk te starten? Wat zijn de volgende stappen en wanneer wordt de doelgroep afgebakend? De afbakening is volgens het lid cruciaal voor het succes van de maatregel.

Op het einde van zijn toelichting had de minister het over jobcoaching. Dat is belangrijk maar het is ook alweer een nieuwe opdracht voor VDAB. Is er al duidelijkheid over het budget dat voor jobcoaching wordt vrijgemaakt? Komt er extra ondersteuning voor VDAB? Hoe zal ervoor worden gezorgd dat er effectief van de jobcoaching wordt gebruikgemaakt en dat er een effectieve begeleiding komt voor de mensen die door deze maatregel aan de slag gaan?

Imade Annouri begrijpt dat een werkgever zelf de jobcoaching kan aanvragen. De werknemer kan het ook, mits de werkgever zijn toestemming geeft. Het lid kan zich weinig situaties indenken waarin een werkgever dat zou weigeren. Waarom is die toestemming dan nog nodig?

Het lid vraagt zich verder af of de maatregel niet te generiek is. Hij meent dat het doelgroepenbeleid meer moet worden verfijnd. Een algemene maatregel als deze dreigt onvoldoende impact te hebben.

Tussenkomen van Tom Ongena

Tom Ongena zegt dat de Open Vld-fractie tevreden is dat deze doelgroepkorting nu in de plaats komt van de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden, die weinig succes kende.

Het is positief dat de maatregel nu wordt uitgebreid naar niet-beroepsactieven die minstens twee jaar niet actief zijn op de arbeidsmarkt. Dat is een groep van 848.000 Vlamingen en het is nodig een belangrijk deel daarvan aan de slag te krijgen om de ambitie van een werkzaamheidsgraad van 80 procent waar te maken. Een financiële stimulans voor werkgevers om deze mensen een kans te geven op de arbeidsmarkt is dan een belangrijke succesfactor. De keuze voor een RSZ-korting biedt volgens het lid een belangrijke meerwaarde.

Zoals al vermeld, zal een financiële stimulans alleen echter niet voldoende zijn. De doelgroep moet ook worden bereikt en geactiveerd en dan is VDAB aan zet. De ruim omschreven doelgroep zal moeten worden afgebakend en dat is een taak voor VDAB. De SERV vraagt daarom een plan van aanpak voor de identificatie van de doelgroep. Als werkgevers iemand aanwerven, is het belangrijk te weten dat die recht heeft op een doelgroepvermindering. Zijn er al afspraken gemaakt met VDAB om die afbakening snel uit te voeren? VDAB zal ook moeten duidelijk maken hoe de referteperiode (twee jaar inactiviteit) zal worden berekend.

VDAB zal nog meer moeten doen, zoals gerichte activeringsinitiatieven nemen. Kan de minister garanderen dat dit effectief zal gebeuren? Zal VDAB, gelet op zijn regisseursrol, alle nodige partners daarvoor aanspreken? Tom Ongena denkt daarbij aan de lokale besturen, die de outreachende acties naar leefloongerechtigden en niet-beroepsactieven kunnen ondersteunen, maar ook aan de uitzendsector en andere private spelers. Verwacht de minister een actieplan van VDAB voor de inactieven? Wordt dit aspect ook meegenomen in de evaluatie, die na twee jaar zal volgen?

Wie zal de evaluatie uitvoeren? Welke parameters zullen worden gebruikt en worden er consequenties aan verbonden als blijkt dat de resultaten onvoldoende zijn?

Tom Ongena heeft nog drie praktische vragen. De datum van inwerkingtreding van het ontwerp van decreet is 1 oktober 2023, dus in het laatste kwartaal van dit jaar. Is er een reden waarom dit zo laat gebeurt? Zijn er praktische redenen waardoor de maatregel niet vroeger in werking kan treden?

Bijna een op de drie van de 190.000 werkzoekenden is twee jaar of langer werkloos. Daarnaast zijn er de honderdduizenden inactieven. Het budget van 16,3 miljoen euro gaat daarentegen uit van een doelgroep van maar 5394 voltijdsequivalenten. Wat als zou blijken dat de maatregel een onverhoopt succes is? Wordt dan met een open enveloppe gewerkt of wordt het budget opnieuw bekeken?

Het ontwerp van decreet bepaalt dat de vermindering enkel wordt toegekend bij de tewerkstelling in een vestiging in het Vlaamse Gewest. Wordt ze dan ook toegekend aan werknemers die niet in Vlaanderen wonen maar hier wel werken?

Tom Ongena besluit dat het een goede zaak is dat deze extra doelgroepvermindering wordt ingevoerd voor mensen die langer dan twee jaar werkzoekend zijn. Er is wel waakzaamheid geboden om te vermijden dat de groep die daar net buiten valt en tussen een jaar en twee jaar werkzoekend is, in de wachtkamer terecht komt. Ook voor deze groep moet er aandacht zijn.

Tussenkomen van Thijs Verbeurgt

Thijs Verbeurgt stelt dat de Vooruitfractie tevreden is met het voortschrijdend inzicht van de Vlaamse Regering en het herinvoeren van de doelgroepkorting. De minister haalde terecht aan dat het alternatief dat in de vorige regeerperiode werd uitgewerkt, de aanwervingsincentive, maar een beperkt succes kende. Nu wordt opnieuw gekozen voor een RSZ-korting voor specifieke doelgroepen.

De fractie heeft echter ook bezorgdheden. Is de minister ervan overtuigd dat VDAB zijn taak voor de uitvoering van deze maatregel vlot en efficiënt kan opnemen? Moet een persoon eerst twee jaar ingeschreven zijn bij VDAB vooraleer in aanmerking te komen?

Het is ook belangrijk dat mensen geen twee jaar werkloos blijven. Zal de minister parallel met deze maatregel ook werk maken van een versterkt activeringsbeleid?

De maatregel treedt in werking op 1 oktober 2023. Kan die timing niet worden versneld? Welke timing stelt de minister voorop voor de tweede fase en de verbreding van de doelgroep?

De SERV pleit voor het verhogen van de trajecten van jobcoaching. Hoe zal de minister daarvoor zorgen? De sociale partners merken verder ook op dat het loonplafond van de doelgroepenkortingen niet werd geïndexeerd sinds de hervorming van 2016. Hoe kijkt de minister naar die vraag van de sociale partners?

Hoe staat de hoogte van de korting in verhouding tot het voorziene budget? Wat als de maatregel een succes blijkt en er nood is aan bijkomende financiering?

Thijs Verbeurgt informeert tot slot naar de evaluatie. Hoe zal die concreet vorm krijgen en wie zal daarbij worden betrokken? Welke parameters zullen worden geëvalueerd? Kan een structurele evaluatie worden ingebouwd in de uitrol van de maatregel?

De Vooruitfractie kijkt uit naar het uitvoeringsbesluit. Uit het evaluatieonderzoek van het HIVA blijkt dat de concrete uitwerking bepalend is voor het effect van de doelgroepvermindering. Dat illustreert ook het belang van een snelle evaluatie.

Tussenkoms van Yves Buysse

Yves Buysse zegt dat het helpen overbruggen van de grote afstand tot de arbeidsmarkt van de geschetste doelgroep een doelstelling is die de Vlaams Belangfractie volledig kan onderschrijven. De fractie vraagt zich wel af of de voorliggende maatregel de beste manier is om die doelstelling te bereiken. Er zal altijd wel een resultaat zijn, maar de inzet van middelen moet worden afgewogen tegen het resultaat.

De minister verwijst in de memorie van toelichting expliciet naar het evaluatieonderzoek van het HIVA. De onderzoekers stelden vast dat, hoewel doelgroepverminderingen op zich "geen overweldigend positieve effecten op de uitstroom naar werk hebben", ze in specifieke gevallen toch positieve effecten zagen. Nu wordt een doelgroepmaatregel hervormd. Verwacht de minister nu dan wel positieve resultaten bij de evaluatie?

Het ontwerp van decreet bevat een algemeen kader met weinig voorwaarden. De beslissingen over het bedrag, de doelgroep en de leeftijd worden aan de Vlaamse Regering gedelegeerd. De enige voorwaarde die vastligt, is dat de persoon bij VDAB is ingeschreven als niet-werkende werkzoekende. De lat wordt daarmee volgens Yves Buysse wel erg laag gelegd. Het aanwerven van een ouder die enkele jaren thuis is gebleven om voor de kinderen te zorgen, kan voor een werkgever het recht op een RSZ-korting openen hoewel die persoon misschien zonder die korting ook vlot werk zou vinden. De besteding van de middelen lijkt de fractie dan ook niet heel efficiënt te gebeuren. Hoe kan de minister dit vermijden? Die vraag sluit aan bij het pleidooi van de andere commissieleden om de doelgroep te verfijnen.

Op de huidige arbeidsmarkt, met vele openstaande vacatures, mag men veronderstellen dat wie wil werken ook een job zal vinden. Als nu bepaalde groepen geen werk vinden, moet men durven zoeken naar de oorzaak daarvan en daaraan

proberen te remediëren en het niet met louter financiële incentives voor de werkgevers willen oplossen.

De SERV stelt in zijn advies dat een gedegen doelgroepenbeleid uit een tweeluik bestaat: ten eerste een financiële incentive voor de werkgever, die vandaag al uitgebreid werd toegelicht, en ten tweede de jobcoaching op vrijwillige basis van de betrokken persoon en, indien gewenst, zijn werkgever. Dat tweede luik kwam maar kort aan bod in de toelichting van de minister maar is wel heel belangrijk. Het valt Yves Buysse ook op dat enkel VDAB expliciet wordt genoemd in de toelichting. Komt er dan een nieuwe aanpak van VDAB en worden daaraan middelen verbonden? Moeten de partners van VDAB daarbij niet worden vermeld? Het lid denkt aan de lokale besturen en het volwassenenonderwijs, dat zich specifiek op deze doelgroep richt.

Na twee jaar zou de maatregel worden geëvalueerd. De SERV pleit voor een permanente monitoring en dat is volgens het lid een legitieme vraag, gelet op de tegenvallende resultaten van de vorige maatregel. Steunt de minister die vraag van de SERV?

Yves Buysse vraagt tot slot of er ook al onderzoek gebeurd is over de perverse effecten van dergelijke doelgroepkortingen. Het lid denkt daarbij aan discriminatie door werkgevers die de voorkeur geven aan het aanwerven van een sollicitant die financieel interessanter is boven een meer geschikte kandidaat.

Het lid hoorde ook verhalen van werkgevers die zich niet bewust waren van het feit dat ze iemand in dienst namen die aan de voorwaarden van een doelgroepkorting voldeed. Dat lijkt hem geen goede besteding van middelen.

2.2. Antwoorden van de minister

Minister *Jo Brouns* antwoordt dat de voorwaarde van een contract van onbepaalde duur eerder een drempel bleek dan een positieve stimulans. In het akkoord met de sociale partners staat er enerzijds de doelgroepkorting gericht op de grote groep niet-beroepsactieven en anderzijds de jobcoaching in combinatie met die korting. Het gaat om mensen die lange tijd afwezig zijn van de arbeidsmarkt en dus is begeleiding aangewezen om snelle uitval te vermijden. De minister gelooft sterk in de combinatie van de korting en de coaching om de duurzame tewerkstelling te kunnen garanderen.

Een RSZ-korting is ook gebruiksvriendelijker dan de aanwervingsincentive.

De maatregel wordt inderdaad gefaseerd uitgewerkt. In een eerste fase is er de groep die al bij VDAB gekend is. Er gebeurt een onderzoek naar de data die nodig zijn om een ruimere doelgroep af te bakenen. Een eerste concept ligt al voor bij het managementcomité en zal met de sociale partners worden besproken.

De middelen komen in eerste instantie uit het budget voor de AWI-premie, met name recurrent 4 miljoen euro. Dat is een verdubbeling ten aanzien van het vroegere budget voor de jobcoaching. Als de maatregel succesvol is, kan het budget voor de minister met extra middelen worden aangevuld.

Het lijkt de minister logisch dat als er coaching op de werkvloer komt, dit in overleg met de werkgever gebeurt. Hij krijgt een korting om een vacature in te vullen en een draagvlak bij de werkgever voor jobcoaching is dan wel belangrijk.

Dat de maatregel te generiek zou zijn, betwist de minister. Enkel de langdurig werkzoekenden als doelgroep nemen, zou niet beantwoorden aan de noden van vandaag. Het startpunt van de oefening was dat de grote groep van niet-beroepsactieven

meer dan vandaag moet worden ingezet op de arbeidsmarkt om de structurele uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

VDAB heeft de opdracht om de activering te verbreden. Er moet een plan van aanpak zijn voor alle doelgroepen. Zoals al vermeld, ligt het eerste concept klaar en wordt het zo snel mogelijk besproken. De minister wil dat VDAB gerichte activeringstrategieën toepast en de dienst zet daar nu op in, zoals al eerder besproken in deze commissie. In functie van de verschillende doelgroepen in de populatie van niet-beroepsactieven moet VDAB de juiste strategie en partners zoeken om ze te kunnen activeren.

De minister verwijst ook naar de aangekondigde evaluatie. Die kan aanleiding geven tot bijsturing indien nodig.

VDAB moet de nodige data aangeleverd krijgen en de betrokkenen informeren. De informatie over jobcoaching kan al sinds 1 januari 2023 op de website van VDAB worden geraadpleegd. Daar kan ook de coaching worden aangevraagd. VDAB heeft dus een centrale rol als dataregisseur en als regisseur van de jobcoaching.

1 oktober 2023 is de meest haalbare datum voor inwerkingtreding. Daarvoor is er een snelle goedkeuring door het Vlaams Parlement nodig, maar de minister gaat ervan uit dat die zal volgen. De kortingen kunnen hoe dan ook enkel per kwartaal worden toegekend. Daarbij moet ook met de federale context rekening worden gehouden voor de beschikbaarheid van gegevens. Er zijn machtigingen nodig voor gegevensuitwisseling en er moeten IT-aanpassingen gebeuren bij de RSZ, VDAB en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Die zijn gepland voor het tweede kwartaal van 2023.

Na de bekrachtiging van het ontwerp van decreet moet het uitvoeringsbesluit nog voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd. Nadien moet worden gecommuniceerd aan burgers en werkgevers, zodat onder meer de sociale secretariaten de aanpassingen kunnen doen. Er moet dus nog een traject worden doorlopen.

De hoogte van de doelgroepvermindering ligt in lijn met de andere kortingen en zal worden opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering. In het uitvoeringsbesluit zal verder ook rekening worden gehouden met de opmerkingen van de SERV.

De minister gelooft in de maatregel, samen met de sociale partners. Het kan een extra ondersteuning zijn bij het activeren van de grote groep van niet-beroepsactieven. Hij deelt wel de mening dat een korting alleen niet het verschil zal kunnen maken. De doelgroep bestaat uit mensen die al twee jaar geen werkervaring hebben. Het is noodzakelijk om zowel de werknemers als de werkgevers te ondersteunen bij de tewerkstelling van de doelgroep. Het doel moet een duurzame tewerkstelling zijn. De minister ziet het ontwerp van decreet als een belangrijke stap.

2.3. Replieken

Thijs Verbeurgt begrijpt uit het antwoord dat als het van de minister afhangt, de middelen voor de doelgroepvermindering kunnen worden verhoogd indien dat nodig blijkt. Zijn fractie rekent op een ambitieuze Vlaamse Regering in het laatste jaar van de regeerperiode.

Imade Annouri besluit dat de minister zich ervan bewust is dat moet worden vermeden dat kwetsbare werknemers na aanwerving snel opnieuw uitvallen en dat jobcoaching daarbij cruciaal is. Dat zal bepalend zijn voor het slagen van de maatregel. Het lid is niet gerustgesteld door het antwoord over de begeleiding. Zal die op een goede manier gebeuren? Zijn er voldoende middelen en is VDAB klaar om die begeleiding te ondersteunen? Dit zal verder moeten worden opgevolgd.

Yves Buysse zegt dat de evaluatie op het einde van de rit komt. Hoe zal de minister kort op de bal spelen en de uitvoering van de maatregel monitoren? Dat is ook een duidelijke vraag van de SERV.

Minister *Jo Brouns* verwijst als voorbeeld van jobcoaching naar het initiatief *Rentree*, dat hij recent bezocht. *Rentree* begeleidt mensen die na kanker opnieuw aan de slag willen gaan. Een coach hanteert een specifieke methodologie om die werknemers te begeleiden. Hij gelooft dat jobcoaching cruciaal is om te vermijden dat mensen die lang niet actief waren op de arbeidsmarkt opnieuw uitvallen. De coaching is gericht op de ondersteuning van de werknemer maar de relatie met de werkgever en het personeelsbeleid is evenzeer belangrijk voor werkbaar werk.

De minister deelt de mening dat de doelgroepvermindering permanent moet worden gemonitord. Er komt ook een VIONA-studie over langdurig werkzoekenden. Die moet nog starten.

De minister merkt tot slot op dat er ook extra middelen uit het ESF beschikbaar komen. Het zou gaan om 0,5 miljoen euro aan bijkomende middelen.

3. Artikelsgewijze bespreking

Amendement nr. 1 tot en met 4 van Robrecht Bothuyne, Axel Ronse, Tom Ongena, Andries Gryffroy, Kurt Vanryckeghem en Alessia Claes zijn gepubliceerd in *Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1544/2*.

Op voorstel van minister Jo Brouns stemt de commissie in met enkele technische correcties. In verschillende artikelen wordt in de inleidende bepaling de wetshistoriek aangepast en wordt de term 'invoegen' vervangen door 'toevoegen'. De andere technische correcties worden hieronder vermeld.

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de programmawet van 24 december 2002 (I)

Artikel 1/1 (nieuw) (vernummerd artikel 2)

Amendement nr. 1 strekt ertoe een artikel 1/1 in te voegen dat aan artikel 324 van de programmawet van 24 december 2002 (I) definities toevoegt van de algemene verordening gegevensbescherming en VDAB.

Robrecht Bothuyne licht toe dat voor een betere leesbaarheid wordt voorgesteld om deze twee definities toe te voegen. Deze aanpassing heeft ook een gevolg voor artikel 5 en 6, zoals blijkt uit amendement nr. 2 en 3.

Amendement nr. 1 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

De goedkeuring van dit amendement heeft een vernummering van de volgende artikelen in de tekst aangenomen door de commissie tot gevolg.

Artikel 2 (vernummerd artikel 3)

De commissie stemt in met een technische correcties op artikel 2. Daarbij wordt de verwijzing naar de al opgeheven bepalingen van onderafdeling 3, 7 en 14 rechtgezet.

Het artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 3 (vernummerd artikel 4)

De commissie stemt in met een technische correctie. Ook in dit artikel wordt de verwijzing naar de al opgeheven bepalingen van onderafdeling 3, 7 en 14 rechtgezet.

Het artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 4 (vernummerd artikel 5)

Dit artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 5 (vernummerd artikel 6)

Amendement nr. 2 strekt ertoe in de voorgestelde tekst, in het derde lid, de zinsnede ““Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”, hierna VDAB te noemen” te vervangen door de zinsnede ““Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding””.

Amendement nr. 2 en artikel 5 worden aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 6 (vernummerd artikel 7)

Amendement nr. 3 strekt ertoe de in artikel 6 voorgestelde tekst te vervangen door wat volgt:

“Art. 353bis/18. VDAB treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de afbakening van de doelgroep, het beheer van de loopbaangegevens op het elektronisch platform, vermeld in artikel 353bis/17, vierde lid, de toekenning van de doelgroepvermindering, vermeld in artikel 353bis/17, en de gegevensstroom, vermeld in artikel 353bis/19, eerste lid.”.

Het amendement betreft de schrapping van de uitgebreide verwijzing naar de algemene verordening gegevensbescherming.

Dit amendement en artikel 6 worden aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 7 (vernummerd artikel 8)

Amendement nr. 4 strekt ertoe in de in artikel 7 voorgestelde tekst, tussen het eerste en het tweede lid een nieuw lid in te voegen, dat luidt als volgt:

“In dit artikel wordt verstaan onder INSZ-nummer: het identificatienummer van de sociale zekerheid in België.”.

Dit amendement en artikel 7 worden aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 8 (vernummerd artikel 9)

Dit artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 9 (vernummerd artikel 10)

Dit artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 10 (vernummerd artikel 11)

Als technische correctie worden in het derde lid de woorden “vermeld in artikel 6” vervangen door de woorden “vermeld in artikel 9”. Na vernummering wordt dit “vermeld in artikel 10”.

Het artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen

Artikel 11 (vernummerd artikel 12)

Dit artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het gewijzigde ontwerp van decreet wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Tom ONGENA
Imade ANNOURI,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AWI	aanwervingsincentive
cv	curriculum vitae
Dynam	Dynamiek van de arbeidsmarkt
ESF	Europees Sociaal Fonds
HIVA	Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
INSZ	identificatienummer van de sociale zekerheid
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UGent	Universiteit Gent
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIONA	Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwork Arbeidsmarkttrapping

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de programmawet van 24 december 2002 (I)

Art. 2. Aan artikel 324 van de programmawet van 24 december 2002 (I), het laatst gewijzigd bij de wet van 24 april 2014, worden een punt 7° en 8° toegevoegd, die luiden als volgt:

- 7° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG;
- 8° VDAB: de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.”.

Art. 3. Aan titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, onderafdeling 1, van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 27 december 2021, wordt een artikel 338bis toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 338bis. Een werkgever kan de doelgroepverminderingen voor een werknemer genieten met toepassing van onderafdeling 2, 5, 5bis, 10 tot en met 13 en 17, als die werknemer in een vestigingseenheid werkt die in het Vlaamse Gewest ligt.

Als de werkgever niet over een vestigingseenheid in België beschikt, maar een werknemer in België tewerkstelt, zijn de doelgroepverminderingen, vermeld in onderafdeling 2, 5, 5bis, 10 tot en met 13 en 17, in afwijking van het eerste lid van toepassing als de werknemer tijdens het betrokken kwartaal hoofdzakelijk in het Vlaamse Gewest wordt tewerkgesteld.”.

Art. 4. Artikel 353bis/15 van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 4 maart 2016, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 353bis/15. Het toezicht en de controle op de uitvoering van onderafdeling 1 tot en met 2, onderafdeling 5, 5bis, 10 tot en met 13 en onderafdeling 17, en de uitvoeringsbesluiten ervan, worden uitgevoerd conform het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht.”.

Art. 5. Aan titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 27 december 2021, wordt een onderafdeling 17 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling 17. Personen zonder recente, duurzame werkervaring”.

Art. 6. In dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 26 december 2022, wordt aan onderafdeling 17, ingevoegd bij artikel 5, een artikel 353bis/17 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 353bis/17. De Vlaamse Regering kan een doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring aan de werkgevers, vermeld in artikel 335, toekennen volgens de voorwaarden die ze nader bepaalt.

De tewerkstelling van de persoon zonder recente, duurzame werkervaring voldoet minimaal aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de persoon zonder recente, duurzame werkervaring is op de dag voor zijn indienstneming ingeschreven als niet-werkende werkzoekende bij VDAB als vermeld in artikel 1, eerste lid, 8°, a), van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding;
- 2° het refertekwartaalloon van de persoon zonder recente, duurzame werkervaring is lager dan de loongrens die de Vlaamse Regering bepaalt.

De werkgever, vermeld in het eerste lid, kan genieten van het voordeel, vermeld in het eerste lid, als de persoon zonder recente, duurzame werkervaring beschikt over een persoonlijk bestand op het elektronisch platform, vermeld in artikel 22/2, eerste lid, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding".

VDAB beheert de loopbaangegevens van de persoon zonder recente, duurzame werkervaring in het persoonlijk bestand van de persoon op het elektronisch platform.

De Vlaamse Regering bepaalt het forfaitaire bedrag en de periode van toekenning van de doelgroepvermindering.

De Vlaamse Regering bepaalt wat onder persoon zonder recente, duurzame werkervaring als vermeld in het eerste lid, moet worden verstaan.

De Vlaamse Regering bepaalt de leeftijd van de persoon waarvoor een doelgroepvermindering kan worden toegekend."

Art. 7. In dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 26 december 2022, wordt aan dezelfde onderafdeling 17, ingevoegd bij artikel 5, een artikel 353bis/18 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 353bis/18. VDAB treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de afbakening van de doelgroep, het beheer van de loopbaangegevens op het elektronisch platform, vermeld in artikel 353bis/17, vierde lid, de toekenning van de doelgroepvermindering, vermeld in artikel 353bis/17, en de gegevensstroom, vermeld in artikel 353bis/19, eerste lid."

Art. 8. In dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 26 december 2022, wordt aan onderafdeling 17, ingevoegd bij artikel 5, een artikel 353bis/19 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 353bis/19. VDAB bezorgt in het kader van de doelgroepvermindering, vermeld in artikel 353bis/17, de volgende gegevens via elektronische weg aan de instelling die belast is met de inning en de invordering van de socialezekerheidsbijdragen:

- 1° het INSZ-nummer van de persoon zonder recente, duurzame werkervaring;
- 2° de naam van de doelgroepvermindering;
- 3° de begin- en einddatum van de periode waarin de persoon zonder recente, duurzame werkervaring recht geeft op de doelgroepvermindering, opdat de instelling op een geautomatiseerde manier het recht op de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring kan beoordelen.

In dit artikel wordt verstaan onder INSZ-nummer: het identificatienummer van de sociale zekerheid in België.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de uitvoering van de rechten van de persoon zonder recente, duurzame werkervaring op grond van de algemene verordening gegevensbescherming en de raadpleging van gegevensbronnen.”.

Art. 9. In dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 26 december 2022, wordt aan onderafdeling 17, ingevoegd bij artikel 5, een artikel 353bis/20 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 353bis/20. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens bewaard gedurende de strikt noodzakelijke duur voor de toekenning van de doelgroepvermindering, vermeld in artikel 353bis/17, met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren, en in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 10. Het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot toekenning van aanwervingsincentives voor langdurige werkzoekenden, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 22 december 2017, 27 maart 2020, 24 april 2020 en 14 januari 2022, wordt opgeheven.

Art. 11. Voor werknemers die uiterlijk op de dag voor de inwerkingtreding van dit decreet in dienst zijn getreden en ononderbroken in dienst blijven, behouden werkgevers de voordelen die verbonden zijn aan de aanwervingsincentives voor langdurige werkzoekenden, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot toekenning van aanwervingsincentives voor langdurige werkzoekenden, zoals van kracht op de dag vóór de inwerkingtreding van dit decreet.

Werkgevers kunnen vanaf de datum van de inwerkingtreding van dit decreet geen werknemers aanwerven met de voordelen die verbonden zijn aan de aanwervingsincentives voor langdurige werkzoekenden, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot toekenning van aanwervingsincentives voor langdurige werkzoekenden, zoals van kracht op de dag vóór de inwerkingtreding van dit decreet.

De Vlaamse Regering kan aanvullende voorwaarden bepalen voor de beperking van de toekenning van de aanwervingsincentives voor langdurige werkzoekenden met het oog op de opheffing, vermeld in artikel 10.

Art. 12. Dit decreet treedt in werking op 1 oktober 2023.